

क्रातिवलय (क्राति + व^०) m. dass. SÚRJAS. bei COLEBR. Misc. Ess. II, 374.

क्रातु (von क्रम्) m. Vogel Up. 5, 43.

क्रामेतरक = क्रमेतरमथिति वेद वा gaṇa उक्त्यादि zu P. 4.2, 60.

क्रायक (von क्री) m. Käufer AK. 2, 9, 79. H. 868.

क्रावन् s. दधिक्रावन्.

क्रिमि (Up. 4, 123) und die damit zusammengesetzten Wörter s. unter कृमि.

क्रिय (aus dem griech. κριός) m. der Widder im Thierkreise Dlr. im ÇKDr. VARĀH. in Verz. d. B. H. No. 837. ΗΟΛΩ. in Z. f. d. K. d. M. 4, 306.

क्रिया (von 1. कर्) f. P. 3, 3, 100. Vop. 26, 187. 1) Ausführung, Ver-
richtung, Bereitung, Beschäftigung womit; Geschäft; Handlung, Thä-
tigkeit, Arbeit, Mühe AK. 3, 3, 1. 3, 4, 24, 159. TRIK. 3, 2, 1. H. 1497. an.
2, 351. fg. MED. j. 12. Z. d. d. m. G. 9, LVIII. इष्टक्रिया KĀTJ. ÇR. 16,
4, 24. पुनः क्रिया 25, 4, 15. यतुः क्रिया 1, 10, 13. पशोर्वा सवनविधिक्रिया
24, 7, 26. 1, 6, 6. 4, 3, 25. क्रियया चैव कर्मणाम् M. 9, 298. कैशिलव्यस्य च
क्रिया 11, 65. लवणं JĀĒN. 3, 235. मृत्पात्रं MBH. 13, 38. यज्ञदानतपः-
क्रियाः BHAG. 17, 24. उपचारं M. 8, 357. धर्मं 8, 226. 12, 31. विकर्मं 9,
226. सर्वकामक्रियाभिश्च सर्वेषां तुष्टिमावहन् SĀV. 3, 19. ईप्सितार्थक्रिया
MEGH. 112. पलायनक्रियां कुर्वन्ति PANĒAT. 63, 9. नाश्मानि स्यात्तुर्क्रिया I,
430. द्वारदुर्गं R. 5, 72, 3. ऋणं दातुमशक्ता यः कर्तुमिच्छेत्पुनः क्रियाम् ein
neues Geschäft eingehen M. 8, 154. सर्वेष्वर्थविवादेषु बलवत्युत्तरा क्रिया
Act JĀĒN. 2, 23. घकामस्य क्रिया काचिदृश्यते नेह कर्हिचित् M. 2, 4. मा-
नुषे विद्यते क्रिया 7, 205. धर्मेन परीक्षास्य पुरुषस्याल्पमेधसः । क्रियाः
सर्वा विनश्यन्ति ग्रीष्मे कुस्रितो यथा Hit. I, 117. ज्ञानं भारः क्रियां विना
16. श्रौतमुद्यनिवृत्त्यर्थं यथा क्रियासु प्रवर्तते लोकः SĀMKEJAK. 38. मन्दः
क्रियासु AK. 3, 1, 17. H. 353. प्रणयिक्रिया Liebesdienst VIKR. 94. नाद्रव्ये
विदिता काचित्क्रिया फलवती भवेत् Hit. Pr. 43. क्रिया हि वस्तूपदिता
प्रसीदति RAGH. 3, 29. Handlung (als allgemeiner Verbalbegriff) P. 1, 3,
1, Sch. AK. 4, 1, 5, 3. क्रियाशब्द H. 1325. क्रिया = चेष्टा eine Handlung
des Körpers, Bewegung der Glieder AK. 3, 4, 24, 159. H. an. MED. क्रि-
यायुक्तमपमूर्धकलेवरम् = कबन्ध AK. 2, 8, 2, 86. Arbeit, literarisches Pro-
duct: मृणुत जना श्रवधानात्क्रियामिमं कालिदासस्य VIKR. 2. — 2) ärzt-
liche Behandlung, Anwendung von Mitteln, Kur AK. 3, 4, 24, 159. H.
an. MED. Suçr. 1, 5, 10, 13. मोघाः क्रियाः सर्वा भवत्येव गतायुषः 117, 12.
मूर्धो कुर्यात्क्रियाम् 129, 15. 131, 5. मूत्रवर्तिक्रिया 2, 134, 14. पृष्ठाकाक्रिया-
यामु क्रियास्वेकैव कल्पना 353, 8. 342, 7. समक्रियत्वं, विषमक्रियत्वं das
Unterliegen gleicher, ungleicher Kur 1, 272, 6, 7. — 3) eine heilige
Handlung, Opferhandlung, Cerimonie M. 2, 80. प्रत्युक्तेनाग्निषु क्रियाः
5, 34. नास्ति स्त्रीणां क्रिया मलैः 9, 18. हीनक्रिय 3, 7. स गुरुर्यः क्रियाः
कृत्वा वेदमस्मै प्रयच्छति JĀĒN. 1, 34. कृत्वा पौर्वाह्निको क्रियाम् An. 4, 2.
BHAG. 2, 43. 11, 48. Viçv. 3, 24, 25. ÇĀK. 13. 13, 23. क्रियाश्च तस्या ज्ञाता-
याः मुदितश्चेक स नृपतिस्तदा SĀV. 1, 20. अनुष्ठितज्ञातकर्मादिक्रियः ad ÇĀK.
191. पुंसवनादिकाः क्रियाः — व्यथत RAGH. 3, 10. क्रियतमेषां सूतानां च-
रमा क्रिया Todtencerimonie, Verbrennung des Leichnams u. s. w. MBH.
4, 834. R. 6, 96, 10. COLEBR. Misc. Ess. I, 119. क्रियालोप M. 9, 180. 10, 13.
BRAHMA-P. 56, 20. क्रियापहति Verz. d. B. H. No. 1073. 1107. उत्तरक्रि-

II. Theil.

याविधि 1108. Cultus, = पूजन, पूजा, अर्घा AK. 3, 4, 24, 159. H. an. MED.
त्रेतादिषु होरर्चा क्रिययि कविभिः कृता BHAG. P. 7, 14, 39. = श्राद्ध Svī-
MIN zu AK. = शौच ÇANDAR. im ÇKDr. — 4) in der Gerichtsspr. = क्रि-
यापाद BHASP. im VJAVAHĀRAT. ÇKDr. — 5) die person. Thätigkeit oder
heilige Handlung ist eine Tochter Daksha's und Gemahlin Dharma's
MBH. 1, 2578. HARIV. 12432. VP. 54. fg. BHĀG. P. 4, 1, 49, 51. eine Toch-
ter Kardama's und Gemahlin Kratu's 3, 24, 23. 4, 1, 39. — Die Lexi-
cographen kennen noch folgende Bedd.: 6) Beginn (आरम्भ, प्रारम्भ). —
7) Sühne (निष्कृति). — 8) Untersuchung (संप्रधारणा). — 9) Studium (शि-
क्षा: vgl. क्रियाकार). — 10) Mittel (उपाय) AK. H. an. MED. — 11) In-
strument (कारण, wofür MED.: कर्ण) H. an.

क्रियाकार (क्रिया + 1. कार) 1) adj. eine Handlung vollbringend,
dadurch कट erklärt TRIK. 3, 3, 93. H. an. 2, 82. — 2) m. a) Anfänger,
Lehrling (vgl. क्रिया 6 und 9) TRIK. 2, 7, 5. — b) Uebereinkunft AK. 3,
4, 26, 95.

क्रियातत्त्व (क्रिया + तत्त्व) n. ein Tantra der Handlung, eine der vier
Klassen von Tantra bei den Buddhisten BUAN. Intr. 638.

क्रियादेषिन् (क्रिया + दे^०) adj. einen Abscheu vor der क्रिया (s. क्रि-
यापाद) genannten Abtheilung in einem Processe habend; der Nichts von
Zeugen, Documenten, Gottesurtheilen u. s. w. wissen will (von einem
Angeklagten); = साक्ष्यलिखितभुक्तिपुक्तिशपथदेष्टा ÇKDr. mit dem u.
अन्यवादिन् mitgetheilten Beispiele. Vgl. VJAVAHĀRAT. 16.

क्रियापथ (क्रिया + पथ) Behandlungsweise, Kurart Suçr. 2, 42, 18.
48, 14.

क्रियापाद (क्रिया + पाद) m. Zeugenaussage, geschriebene Documente
und andere Beweise des Klägers; bilden den dritten Abschnitt einer
gerichtlichen Verhandlung: पूर्वपक्षः स्मृतः पादो द्वितीयश्चात्तरः स्मृतः ।
क्रियापादस्तथा चान्यश्चतुर्थो निर्णयः स्मृतः ॥ BHĀSPATI im VJAVAHĀRAT.
ÇKDr. Die ed. Calc. 12 liest: द्विपादश्चात्तरः.

क्रियाभ्युपगम (क्रिया + अभ्यु^०) m. s. u. अभ्युपगम.

क्रियायोग (क्रिया + योग) m. 1) die Verbindung mit einer Handlung,
einem Verbum KĀR. zu P. 1, 1, 14. — 2) Anwendung von Mitteln Suçr.
2, 114, 7. — 3) der praktische Joga: तपःस्वाध्यायेश्वरप्रणिधानानि क्रि-
यायोगः JOGAS. 2, 1. येन (नारदेन, प्रोक्तः क्रियायोगः परिचर्याविधिर्कुरेः BHĀG.
P. 4, 13, 3. Verz. d. B. H. No. 452. COLEBR. Misc. Ess. I, 416. क्रियायोग-
सार bildet einen Theil des PADMAPURĀṆA; vgl. WOLLHEIM im Jahreshb. d.
d. m. G. für das Jahr 1846, S. 133 — 139. Verz. d. B. H. No. 456.

क्रियावत् (von क्रिया) adj. 1) der Thaten vollbringt, handelnd, thätig
AK. 3, 1, 18. H. 353. MUṆD. Up. 3, 1, 4. Z. d. d. m. G. 6, 14, N. 2. शास्त्रा-
ण्यधीत्यापि भवन्ति मूर्खा यस्तु क्रियावान्पुरुषः स विद्वान् Hit. I, 162. तु-
रगक्रियावान् der sich mit Pferden beschäftigt DHŪRTAS. 70, 9. — 2) der
die religiösen Begehungen regelrecht vollzieht ÇĀMKE. GRHJ. 1, 2. MUṆD.
Up. 3, 2, 10. MBH. 3, 166. 13113. R. 2, 106, 10.

क्रियावसन्न (क्रिया + अवसन्न von सद्) adj. der durch Zeugenaussagen
u. s. w. im Process unterlegen ist VJAVAHĀRAT. 59.

क्रियावादिन् (क्रिया + वा^०) m. 1) Kläger (कार्यवादी । फरियादी इति
भाषा). — 2) der in einer gerichtlichen Verhandlung die Beweise vor-
bringt (प्रमाणवादी) Mit. im ÇKDr. Vgl. कार्यपाद.